

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologiæ Speculativæ Scholasticis Prælectionibus Et Exercitiis Accommodatæ Libri IV

Haunold, Christoph

Ingolstadii, 1678

XLVI. An facienti, quod in se est, per actus Naturales, Deus non deneget
Gratiam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82733)

CONTROVERSIA XLVI.

FACIENS, QVOD IN
SE EST.*An facienti quod in se est per A-*
ctus naturales, DEVS non denegat
Gratiam.

198. **E**st insistendum Doctrinæ P. Haunoldi lib. 2. n. 775. dicentis: *Homini per actus naturales aliquamdiu servant Legem Naturalem, DEVS ex sua bonitate infallibiliter providebit Gratiam supernaturalem, moraliter ac proxime sufficientem ad consequendam salutem, si illi homo velit cooperari.* Quia P. Haunoldus suam Doctrinam clarissime probat ex S. Thoma q. 14. de Veritate. a. 11. ad 1. ubi ait: [Si aliquis in Sylvis nutritus, ductum rationis NB. naturalis sequeretur in appetitu boni, & fugâ mali, certissime est tenendum, quod DEVS ei per internam inspirationem revelaret necessaria, vel ad eum prædicatorem dirigeret.] Nec evadit Adversarius, contra manifesta illa Verba: *Si aliquis in sylvis nutritus* (qui scilicet nullam actualem Fidem supernaturalem haberet, quæ est initium justificationis, omnisque actus supernaturalis) ductum Rationis NB. Naturalis sequeretur: allegando alium textum ex S. D. ad Rom. 10. lect. 3. quo putat actum supernaturalem requiri à S. Thoma, quando dicit: [Sed tamen hoc ipsum, quod aliqui faciunt, quod in se est, convertendo se scilicet ad Deum, ex DEO est, moventes corda eorum ad Bonum.] Verum DEVS potest etiam per illustrationes gratuitas naturales movere corda ad bonum honestum naturale: unde ex his Verbis, ut proxime ex ipso contextu ostendam, non probatur supernaturalitas actuum. Neque eam rectè colligit Adversarius ex adducto à S. D. exemplo Cornelij, cuius elemosynæ, propter quas act. 10. missus est ad illum S. Petrus, non potuerunt provenire ab actu merè naturali: quia S. D. 2. 2. q. 10 a. 4. ad 3. inquit. *De Cornelio tamen sciendum est, quod infidelis non erat: alioquin ejus operatio accepta non fuisset DEO, cui sine Fide nullus potest placere. Habebat autem Fidem implicitam, nondum manifestatâ Evangelii Veritate.* Vnde ut eum in Fide plenius instrueret, mittitur ad eum Petrus. Nam S. Thomas Exemplum Cornelij non adhibuit pro confirmanda citata assertione ex Commentario epistolæ ad Rom. sed pro confirmanda assertione P. Haunoldi, ut mox dicitur: neque illud solum adhibuit, sed etiam exemplum Macedonum, qui non habuerunt actus supernaturales: & S. Doctorem ibid. etiam loqui de actibus naturalibus, patet evidenter ex ipsius verbis.

Cum enim quaesivisset: [Numquid ergo illi, ad quos non pervenit fama prædicationis Apostolicæ, utpote si fuerunt enutriti in sylvis, excitatione habent de peccato infidelitatis?] & cum etiam respondisset: [Excusationem habent de peccato infidelitatis, non tamen Beneficium Dei consequuntur, ut scilicet justificentur ab alijs peccatis.] Deinde subiungit: [Si qui tamen eorum fecissent quod in se est, (non tamen autem in potestate illorum facere actus supernaturales) Dominus eis secundum suam misericordiam providisset, mittendo eis prædicatorem fidei, sicut Petrum Cornelio act. 10. & Paulum Macedonibus, ut habetur act. 16.] Et mox, ut ostendat, illos actus etiam naturales, fuisse in fidelium illorum potestate ex præmissione Divina, quantumvis naturali, addit verba solitarie relata ab Adv. *Sed tamen hoc ipsum &c.* priora utpote aperte contraria sibi, studiosè dissimulante. Sicut etiam de industria dissimulavit alium clarissimum textum à P. Haunoldo l. c. allegatum ex 2. dist. 28. a. 4. ad 4. Ubi rursum inquit S. Doctor: [Etiam ad fidem habendam aliquis se præparare potest per id, NB. quod in ratione naturali est: unde dicitur, quod si aliquis in barbaris & in Nationibus, quod in se est, faciat, Deus sibi revelabit illud, quod est necessarium ad salutem, vel inspirando, vel Doctorem mittendo.] Eandem doctrinam repetit Angelicus Doctor 3. dist. 25. q. 2. a. 1. q. 1. ad 1. & 1. & 2. 199. Ex his tamen non sequitur, verum esse illatum Adversarij; quod sic jam possit assignari ratio ex parte hominis, quare Deus vocat istum, & non illum, cum tamen S. Angustinus à Magistro Angelico l. p. q. 23. a. 5. laudatus dicat: *Quare hunc trahat, & illum non trahat, nullo velle judicare, si non vis errare.* Præterquam enim, quod prædicti actus naturales, à fide supernaturali, sine qua impossibile est placere Deo in ordine ad præmium supernaturale, prorsus independentes, non sint Deo accepti, ut ratio præ de eod. gno, sive de congruo meritorio; sed sint tantum quasi remotio obicis ad Vocationem Divinam, et mera misericordia decernendâ, hoc ipsum, ut proxime ex S. Thoma dictum est, quod aliqui faciunt, quod in se est (scilicet ipsi actus boni naturales) per Deo est, moventes corda eorum ad bonum.

200. Unde iterum pro confirmatione, tum datæ responsionis, tum doctrinæ P. Haunoldi, cui insistendum dixi, duo clarissima Angelici Doctoris testimonia subijcio, ut videat Adversarius, quoties in hac Controversia suo S. Magistro adversetur. Ille enim 2. dist. 18. a. 4. in C. ita scribit. [Quidam dicunt (inter quos est Adversarius) quod nullus potest se ad gratiam gratum facientem præparare; nisi per aliquod lumen menti infusum, quod est donum gratiæ gratis datæ. Istud autem NB. non videtur conventens; quia præparatio, quæ est ad gratiam non

CONTROVERSIA XLVII.

COLLECTIO AUXILIORUM.

*An aliquod Arbitrium creatum
totaliter illi resistere
possit.*

non est per actus, qui sint ipsi gratiæ æquandi, æqualitate proportionis; sicut meritum æquatur præmio; (Ecce confirmationem prioris solutionis ad illationem Adversarii à me repositæ) & ideo non oportet ut actus, quibus homo se ad gratiam habendam præparat, NB. sint naturam humanam excedentes. Sicut enim natura humana se habet in potentia materiali ad gratiam; ita actus NB. Virtutum naturalium se habent, ut dispositiones materiales ad ipsam.] Et paulo post, cum noluerit S. D. præmotionem ad actus naturales vocare donum gratiæ gratis datæ, eo quod non excedat naturam humanam, ut tamen indicaret esse gratuitam, latius loquendo, id est, esse ex Deo, sine ulteriori hominis præparatione liberaliter illam conferente, & movere corda ad bonum (quæ fuit altera solutio illationis) addit: *Nisi forte gratia, gratis data, dicatur naturale lumen rationis, quod pertinet ad bona naturalia, & non ad gratuita, nisi largè accepta, quatenus scilicet non est supra naturam, attamen etiam non est debitum, sed est auxilium per DEI misericordiam donatum naturæ.*

201. Alterum testimonium S. Doctoris, pro actibus naturalibus, non quidem meritorie, sed dispositive & remote præparantibus ad gratiam supernaturalem, habetur q. 24. de Verit. a. 1. ad 2. ubi dicitur: *Gratiam autem, quæ Opera meritoria facit, quamvis homo non possit ex libero arbitrio acquirere; potest tamen se ad gratiam habendam præparare, quæ ei à Deo non negabitur, si fecerit quod in se est: quod enim hi actus, quamvis non sufficiant ad meritum etiam de congruo, prout tamen in potestate liberi arbitrii, adeoque naturales sunt, possunt remote disponere ad promerendam gratiam per actus supernaturales, ut proinde hæc quoad remotam dispositionem, saltem negativam, quæ est mera remotio obicis, & positivæ indignitatis ad lumen infusum supernaturale, sit aliquo modo in potestate liberi arbitrii (cujus contrarium Semi-Pelagiani objiciebant S. Augustino, imputantes illi sublationem libertatis) id S. D. ulterius declaraturus immediate subiungit.*

Et ideo non est omnino extra potestatem liberi arbitrii opera meritoria agere, quamvis ad hoc per se potestas liberi arbitrii non sufficiat, eo quod modus, qui ad meritum requiritur, facultatem naturæ excedit, NB. non autem modus, qui est in operibus ex Virtutibus politis.

202. **E**tsi Adversarius dicat, quod P. Haunoldus nunquam defensurus sit illam assertionem lib. 2. n. 836. qua asserit, *Esse repugnantiam metaphysicam, ut detur aliquis homo, qui reddat omnia auxilia inefficacia, omnibus resistendo: tamen ipse neque refert, & solvit illius argumenta, neque assert aliquod in contrarium, quod à P. Haunoldo non facillimè solvatur.* Nam quando ita objicit: [Omnis concursus indifferens, omnisque motio moralis, quæ physice non efficit, sed expectat concursum, & determinationem liberi arbitrii, talis est, ut ei resisti possit, etiam in sensu composito; omne enim objectum Voluntati propositum, præter DEVM clarè Visum, non sufficit eam determinare, quin valeat se aliofsum divertere, cum illud non habeat bonitatem adæquantem totam capacitatem voluntatis, ut egregie probavit S. Thomas 1. p. q. 105. a. 4. in C.] libenter P. Haunoldus concedit totum, quod dictum est, & si alicui motioni resisti non posset, non valeret cum ea consistere libertas proxima: sed negat consequentiam ejus, quod inferendum esset: scilicet ergo voluntas potest omnibus auxiliis resistere in sensu colectivo: itaque deberet Adversarius cum S. Thoma distinguere inter sensum distributivum & collectivum: hinc in 3. p. q. 87. a. 1. ad 1. ait S. D. *Homo in gratia constitutus potest vitare omnia peccata mortalia, & singula: potest etiam vitare singula peccata venialia, sed NB. non omnia.* Et 1. 2. q. 109. a. 8. ad 1. *Homo potest vitare singulos actus peccati, non tamen omnes, nisi per gratiam.*

203. P. Haunoldus verò suam assertionem probavit in primis ex S. Scriptura Proverb. 21. *Cor Regis in manu Domini, quocunque voluerit inclinabit illud.* Deinde ex S. Aug. lib. de corrept. & Gratia c. 14. ubi de DEO ait. *Sine dubio habens humanorum cordium, quod placeret, inclinandum, Omnipotentissimam potestatem.* Idem probat S. Thomas 3. Contr. Gent. c. 88. iniquis. *DEVS animam solus creat, solus igitur DEVS potest movere Voluntatem per modum agentis absque Violentia (& absque necessitate tollente libertatem indifferentiæ) hinc est, quod dicitur Proverb. 21. Cor Regis in manu Domini &c.* Et ad Phil. 2. *DEVS est, qui operatur in nobis & velle, & perficere, pro bona Voluntate sua.* Autoritati P. Haunoldi n. 837. etiam addidit rationem, desumptam ex illimitatione

N tatione